

Genel Bilgiler

Dersin Amacı

Edebiyat eleştirisi ve metin çözümlemesi için temel bilgilerin edinilmesi, kuramların ve terimlerin tanınması.

Dersin İçeriği

Edebiyat biliminin kuramları, terimleri, kapsamı ve sorunları.

Dersin Kitabı / Malzemesi / Önerilen Kaynaklar

Abdullah Şengül (2025), Edebiyatımızın Kutup Yıldızı Ömer Seyfettin, İstanbul Kesit Yayınları, Abdullah Şengül, Tarihten Sahneye - Türk Tiyatrosu Üzerine Araştırmalar, İstanbul: Kesit Yayınları. Adem Çalışkan, Edebiyat Bilimi ve Modern Türk Edebiyatında Edebiyat Felsefesi, Ankara: Kurgan Edebiyat Ahmet Sarı, (2008). Psikanaliz ve Edebiyat, Salkımsöğüt Yayınları, Ankara İsmet Emre , (2006), Edebiyat ve Psikoloji, Anı Yayıncılık, Ankara Ömer Naci Soykan, Edebiyat Sosyolojisi: Kuram ve Uygulama, Dönence Yayınları, İstanbul 2009 (Beril) R. Wellek- A. Warren, Edebiyat Biliminin Temelleri (Çev. Ahmet Edip Uysal) /Edebiyat Teorisi (Çev. Ömer Faruk Huyugüzel) Robert Escarpit, Edebiyat Sosyolojisi, (Çev. Hüseyin Portakal), İletişim Yayınları, İstanbul 1992. (Melissa) Şerife Çağın, (2022). Edebiyat ve Diğer Güzel Sanatlar – Ahmet Mithat’tan Tanpınar’a. İstanbul: Dergâh Yayınları

Dersi Veren Öğretim Elemanı Yardımcıları

Arş. Gör. Dr. Turhan KOÇ

Dersi Veren Öğretim Elemanları

Prof. Dr. Hacı Abdullah Şengül

Program Çıktısı

1. Edebiyat kuramlarını tanıır.
2. Edebî terimleri doğru şekilde kullanır
3. Edebi metin inceleme metotlarını kavrar.
4. Kuramsal bilgilerin Türk edebiyatındaki karşılığını kavrar.
5. Edebiyatın doğasını ve varoluş gerekçesini kavrar.

Sıra	Hazırlık	Öğretim		Uygulama
	Bilgileri	Laboratuvar	Metodları Teorik	
1		Anlatma, Soru & Cevap, Tartışma.	Edebiyatın tanımı, mahiyeti, fonksiyonu, milli ve mukayeseli edebiyat kavramları.	
2		Anlatma, Soru & Cevap, Tartışma.	Edebiyatın varlık sebebi ve varoluşunu sağlayan unsurlar: Sığınma ihtiyacı ve anlatma ihtiyacı.	
3		Anlatma, Soru & Cevap, Tartışma.	İnsan ve Edebiyat: İnsan aciz bir varlıktır, insan bedii bir varlıktır (hislerin ifadesi: Duyma, düşünme, hayal kurma, hissetme), İnsan sosyal bir varlıktır (kendisi ve toplumu adına endişeleri vardır; öne düşmek, yol göstermek sorumluluğuna sahiptir), toplumsal hayatın devamı için edebiyat gerekir.	
4		Anlatma, Soru & Cevap, Tartışma.	Edebiyat ne anlatır? Edebiyatın kapsamı, konuları, kurmaca ve kurmaca dışı türler.	
5		Anlatma, Soru & Cevap, Tartışma.	Edebiyatta üslup incelemeleri nasıl yapılır? (Kişisel üslup, Dönem üslubu, Edebî mektep üslubu, Okuyucuya bağlı üslup)	
6		Anlatma, Soru & Cevap, Tartışma.	Türk edebiyatında ilk üslup çalışmasını yapan Recaizade Mahmut Ekrem'in Talim-i Edebiyat isimli eserinin incelenmesi.	
7		Anlatma, Soru & Cevap, Tartışma.	Şiiri diğer edebî türlerden ayıran özellikler: Ses, ahenk, ritim, vezin (vezinler, duraklar, kafiyeler, redifler, kelime tekrarları, benzer ses ve hece tekrarları, sesin mısraın tamamına yayılması, yeni vezin arayışları).	
8			Ara Sınav	
9		Anlatma, Soru & Cevap, Tartışma.	Edebiyat eleştirisi: Tarihi, özellikleri ve edebiyatın gelişmesindeki rolü, Türk edebiyatındaki ilk eleştiri metinleri.	
10		Anlatma, Soru & Cevap, Tartışma.	Edebiyat bilimi açısından edebiyat araştırmalarının rolü: Türk edebiyatında edebiyat araştırmalarının dünü-bugünü.	
11		Anlatma, Soru & Cevap, Tartışma.	Bir edebiyat araştırması metni üzerinde inceleme: Dil, metot, üslup.	
12		Anlatma, Soru & Cevap, Tartışma.	Edebiyat tarihi nedir? Edebiyat tarihi yazımının safhaları: Biyografiler, tür ve dönem monografileri.	
13		Anlatma, Soru & Cevap, Tartışma.	Edebiyat tarihi, edebiyat teorisi, edebiyat metodolojisi/yöntembilim, edebi eleştiri, edebiyat sosyolojisi gibi edebiyat biliminin bir alt şubeleri hazırlanmadan edebiyat tarihi yazılır mı? Örnek edebiyat tarihleri üzerinde inceleme.	
14		Anlatma, Soru & Cevap, Tartışma.	Dönemin genel değerlendirilmesi ve incelenen kaynakların gözden geçirilmesi.	

Aktiviteler	Sayısı	Süresi (saat)
Final	1	2,00
Derse Katılım	15	1,00
Ders Öncesi Bireysel Çalışma	15	1,00
Ders Sonrası Bireysel Çalışma	15	1,00
Ara Sınav Hazırlık	3	3,00
Final Sınavı Hazırlık	4	4,00
Araştırma Sunumu	1	1,00
Bütünleme	1	2,00
Teorik Ders Anlatım	15	3,00
Tartışmalı Ders	15	2,00
Vize	1	2,00
Diğer	5	5,00

Değerlendirme

Aktiviteler	Ağırlığı (%)
Ara Sınav	40,00
Final	60,00

	P.Ç. 1	P.Ç. 2	P.Ç. 3	P.Ç. 4	P.Ç. 5	P.Ç. 6	P.Ç. 7	P.Ç. 8	P.Ç. 9	P.Ç. 10	P.Ç. 11	P.Ç. 12	P.Ç. 13	P.Ç. 14	P.Ç. 15	P.Ç. 16
Ö.Ç. 1	5		5	5	3									5		3
Ö.Ç. 2	5		5	5	3									5		3
Ö.Ç. 3	5		5		3									5		3
Ö.Ç. 4	5		5		3									5		3
Ö.Ç. 5	5		5		3									5		3

Tablo :

- P.Ç. 1 :** Alanındaki lisans düzeyi yeterliliklerine dayalı olarak aynı veya farklı bir alandaki bilgilerini uzmanlık düzeyinde geliştirir ve derinleştirir.
- P.Ç. 2 :** Alanının ilişkili olduğu disiplinler arası etkileşimi kavrar ve farklı disiplinlerle ortak çalışmalar yürütür.
- P.Ç. 3 :** Lisans düzeyi yeterliliklerine dayalı olarak ilgili alandaki kaynakları etkin bir şekilde kullanır.
- P.Ç. 4 :** Alanla ilgili uygulanan araştırma yöntem ve tekniklerini kullanır, kuramsal ve uygulamalı bilgilere sahiptir.
- P.Ç. 5 :** Alanında edindiği bilgileri farklı disiplin alanlarından gelen bilgilerle bütünleştirerek yorumlar, çözümler ve yeni bilgiler oluşturur.
- P.Ç. 6 :** Alanında edindiği uzmanlık düzeyindeki bilgileri toplumun eğitim, kültür ve sanat seviyesinin yükseltilmesi yönünde kullanır.
- P.Ç. 7 :** Alanıyla ilgili uzmanlık gerektiren bir çalışmayı bağımsız olarak yürütür.
- P.Ç. 8 :** Alanıyla ilgili uygulamalarda karşılaşılan ve öngörülemeyen karmaşık sorunların çözümü için yeni yaklaşımlar geliştirir.
- P.Ç. 9 :** Alanı ile ilgili sorunların çözümlemesinde liderlik yapar; kişisel, kurumsal ve takım çalışmalarını uzmanlık düzeyinde organize eder.
- P.Ç. 10 :** Sosyal ilişkileri ve bu ilişkileri yönlendiren normları eleştirel bir bakış açısıyla inceler, geliştirir ve gerektiğinde değiştirmek üzere harekete geçer.
- P.Ç. 11 :** Alanındaki güncel gelişmeleri ve yürütülen projeleri nicel ve nitel verilerle destekleyerek alanındaki ve alan dışındaki gruplara uygun iletişim araçlarıyla aktarır.
- P.Ç. 12 :** Bir yabancı dili Avrupa Dil Portföyü B2 Genel düzeyinde kullanarak sözlü ve yazılı iletişim kurar.
- P.Ç. 13 :** Alanının gerektirdiği düzeyde bilgisayar yazılımı ile birlikte bilişim ve iletişim teknolojilerini ileri düzeyde kullanır.
- P.Ç. 14 :** Alanıyla ilgili verileri toplar, yorumlar, uygular ve duyurulması aşamalarında bilimsel, kültürel, sanatsal, toplumsal ve etik değerleri gözeterek denetler ve bu değerleri anlatır.
- P.Ç. 15 :** Kalite yönetim ve süreçlerine uygun davranır ve katılır.
- P.Ç. 16 :** Alanıyla ilgili bilgileri uzmanlık düzeyinde kavrar ve ikinci kişilere normlara uygun olarak aktarır.
- Ö.Ç. 1 :** Edebiyat kuramlarını tanır.
- Ö.Ç. 2 :** Edebî terimleri doğru şekilde kullanır
- Ö.Ç. 3 :** Edebi metin inceleme metotlarını kavrar.
- Ö.Ç. 4 :** Kuramsal bilgilerin Türk edebiyatındaki karşılığını kavrar.
- Ö.Ç. 5 :** Edebiyatın doğasını ve varoluş gerekçesini kavrar.